

УДК:
316.722(=411.21):28

Оригинални
научни рад

ПОЛИТИЧКА РЕВИЈА
POLITICAL REVIEW
Година (XXV) XII, vol=35
Бр. 1 / 2013.
стр. 255-273.

Мирољуб Јевтић

Факултет политичких наука, Универзитет у Београду

АРАБИЗАЦИЈА НЕАРАПСКИХ МУСЛИМАНА И АНТРОПОЛОШКА ПРОМЕНА АРАПА*

Сажетак

Утицај ислама на политички живот производи једну посебно видљиву и важну појаву. Ради се о арабизацији муслимана не Арапа, са једне стране, и промене расне структуре Арапа са друге. Услед прихватања ислама који је објављен на арапском језику, муслимани не Арапи прихватају арапски као богослужбени језик, а затим као језик комуникације. Са временом они одбацују своје локалне језике и лингвистички се арабизују. Као последица тога и веза са Арапима полако се склапањем бракова мешају са Арапима. А како су бројнији од Арапа њихова расна структура преовладава и Арапи се од белаца претварају у црнцие.

Кључне речи: исламизација, арабизација, политикологија религије, расне промене, језик

Једна од најзначајнијих појава у међународним односима у другој половини 20. и првим деценијама 21. века је ревитализација политичке улоге религије. Посебно је значајна политичка ревитализација ислама¹⁾. Та појава има више димензија које дотичу скоро све сфере друштвеног и политичког живота. У овом тексту ће се указати на појаву која је везана за јачање улоге ислама. Та појава је арабизација муслимана не-Арапа и све већа антрополошка промена Арапа. Ово последње у смислу биофизичке антропологије. Како је овом феномену могуће приступити са тачке гледишта разних

* Овај рад рађен је у оквиру пројекта 179008 Министарства просвете и науке Србије

1) Martina Ambrosini, "Pope Benedict XVI and Regensburg Lecture: The Representation of Islam and the Clash of Civilizations in the Italian media", *Политикологија религије*, бр. 2/2011, год. 5.

наука овде ћемо то чинити у складу са предметом истраживања политикологије религије²⁾.

Ако се са тачке гледишта биофизичике антропологије анализирају Арапи, дакле као народ који се формирао пре појаве ислама, онда се морају истаћи следеће чињенице. Арапи су народ семитског порекла. Како нам говори муслимански аутор А. Кадић “Данас се нпр. арапски говори у Египту, Тунису, Алжиру, Мароку итд, али су ово само поарапљени Египћани или Бербери”³⁾. Или “На пошљетку и по околним мјестима у Арабији живи само мјешавина од Арапа и других народа, особито црнаца из Африке”⁴⁾. Због свега тога много је негризираних Арапа кроз историју долазило у контакт са не-Арапима. То је код не-Арапа, створило представу да су Арапи Црнци. Сетимо се само наше народне поезије у којој је Арапин обавезно црн. Коментаришући ово уверење поменути Кадић каже “Који је Арап црн, постао је од мјешавине Арапа и Црнаца, а Арапи спадају међу бијеле људе”⁵⁾. Ислам се појавио као религија која је на арапском била објављена Мухамеду. Али његова порука није намењена само Арапима, односно онима који знају арапски већ свим људима. Ислам је према веровању муслимана једина права и универзална религија. Арапи односно Мухамед су само посредници преко којих се Алаха обратио човеку посредством свога анђела Џибрила или Гаврила у српској варијанти⁶⁾. Арапи су нормално преносили поруку Курана арапским језиком, јер је то био језик који су знали. Најважније средство исламске мисије у време настанка ислама постало оружаном освајање немуслиманских земаља и народа познато под именом цихад. Цихадом су огромна пространства Блиског, Средњег истока и северне Африке дошла у састав исламске државе чији су носиоци били Арапи. Систем власти у коме су освајачи били привилеговани тумачен је као израз божје воље и статуса муслимана који су имали. Како је ислам намењен читавом свету и сваком човеку то је најлакши начин да се покорени изједначе са освајачима био да постану муслимани. Тиме се не само избегао положај пораженог него се нови муслиман ослобађао

2) Милољуб Јевтић, “Political Sciences and Religion”, *Политикологија религије* бр. 1/2007, год. 1.

3) А, Кадић, *Какав је народ арапски*, Прва муслиманска накладка књижара, Мостар, 1915, стр. 3.

4) Исто

5) Исто, стр. 4.

6) Филип Хити, *Историја Арапа*, Веселин Маслеша, Сарајево, 2 фототипско изд., 1983.

тлачења које није било ни мало пријатно. Како су муслимани доживљавали покорене, најбоље се види из говора који је Тарик, човек који је окупирао Шпанију 711. године изговорио својим борцима пред одлучујућу битку са визоготским шпанским краљем: “Чули сте каква силна добра има ова земља, а владар Велид вас је изабрао *младожењама, за ћери ових владара*”⁷⁾. Како што видимо народ на који се нападало обећаван је као плен освајачима. Можемо да замислимо степен понижења које су доживели очеви, браћа, мужеви и синови Шпањолки које у као плен завршиле у спаваћим собама освајача. Иста је била политика свуда. Описујући освајање Сиракузе на Сицилији, можда највећи историчар Арапа у 20. веку Филип Хити каже: “У Сиракузи која је у овом нападу опустошена, *највише уживања нашли су Арапи у женама*, црквеном благу и другом драгоценом плену, који су муслиманске пљачкаше примамили на Оток још неколико пута у току друге половине седмог столећа”⁸⁾

Да се ослободе власти освајача покорени нису могли, али су могли да им се приближе. Изједначе са њима и тако себе поштеде беде да им кћери насилно завршавају као харемске конкубине. То се могло постићи врло једноставно- преласком на ислам⁹⁾. Тако маса покорених прелази на ислам. Како су носиоци ислама Арапи и арапски је богослужбени језик, то покорени почињу да усвајају арапски као литургијски језик који треба да обезбди боље познавање ислама и улазак у рај после смрти. Поред тога потчињени почињу да теже да се приближе Арапима. И тамо се дешава оно, о чему је цитирани Кадић говорио. Читави региони се прво исламизују а затим арабизују. Како видимо он тврди да је практично, читаво становништво данашње Северне Африке уствари арабизовано и да са Арапима нема генетске везе. Осим врло далеке. Нормално иницијатори арабизације били су Арапи. Али су се они услед огромног броја локалног становништва с временом потпуно антрополошки претопили у локалну популацију. А та локална популација, због владајућег ислама и Арапа као његових носилаца није се наметнула мањинским Арапима, него се напротив претварала у Арапе.

Док се то дешавало на подручјима Блиског истока какви су Сирија, Палестина, Ирак, где су живели Арапима сродни семитски народи, онда то није много утицало на антрополошку метаморфо-

7) А. Кадић, исто, стр. 13.

8) Филип Хити, исто, стр. 543.

9) Миролуб Јевтић, *Савремени џихад као рат*, Никола Пашић, Београд, 2001.

зу Арапа јер су на основу сродних расних и етничких група само проширили арапско етничко биће и арапски језик. Нешто друкчија је била слика Северне Африке. Тамо су у моменту освајања живели народи хамитског порекла. Они су слични семитима, али и различити. Име су добили по старозаветној Личности Хаму сину чувенога Ноја.

Освајање Северне Африке је на идентичан начин укључило бројне хамитске народе у нову државу. Они су се како што сада знамо временом арабизовали посредством ислама. Тако да долази до нове антрополошке промене Арапа. Може се рећи да су услед бројности освојених народа који су Арабизовани већ у средњем веку, Арапи већ тада доживели значајну метаморфозу и знато се антрополошки изменили у односу на своје претке са Арабијског полуострва.

Поменути Филип Хити о томе каже “Чим су Персијанци, Сиријци, Копти, Бербери и остали јатомице пригрлили ислам и почели са Арапима склапати бракове, срушио се првобитно висок зид који је раније раздвајао Арабљане од других неарапских народа. Националност муслимана се повукла у позадину. Без обзира на своју ранију националност, сада се Мухамедов слѣдбеник изјашњавао као Арапин. *Одсада се назива Арапином сваки онај који је исповједао ислам и говорио и писао арапским језиком, без обзира на његово расно поријекло*”¹⁰). Посебно је важно да нас Хити обавештава да су хамитски Бербери који су се исламизовали били пропадници беле расе¹¹). Што значи да све то није оставило трајног трага на расну структуру Арапа. Они Арапи који су продрли у Палестину¹²), Сирију, Ирак и Северну Африку су се биолошки утопили у локалну већину. Дајући јој арапско име, али нису променили расу. Зато што су локални народи углавном били бели. Иста је ситуација била се Персијанцима. После освајања Персије, које је завршено отприлике 650 г. када је пао Персеполис, под власт арапских Семита допао је индоевропски ирански народ. Али ипак народ беле расе. Тако да ни мешање са њима није променило расну структуру Арапа.

10) Филип Хити, исто, стр. 228.

11) Исто, стр. 205.

12) Elie Al Hindy, “The New Jerusalem: An Oriental Christian Perspective”, *Политикологија религије*, бр. 2/2011, год. 5.

Али стање мења продор у регионе Црне Африке и освајањем подручја насељеним Турцима, који су како нас Хити учи у време освајања били монголоидни тј. народ жуте расе¹³⁾.

Тада се дешавају и расне промене, чији је једини узрок ислам и исламизација. Када су муслиманске војске у којој су главнину чинили бели Арапи, арабизовани Персијанци и Персијанци муслимани освојили турске земље, монголоидне турске жене су постале плен белих освајача. Резултат видимо данас. У Републици Турској припадника жуте расе тј монголоида нема. Турци се у расном смислу налазе на скали изразито белих људи чак сличних Швеђанима и белаца тамније пути. Али монголоидних нема. Тако су Турци променили и фенотип и генотип, самим тим и расну припадност, али су успели да сачувају турски језик и после кемалистичких реформи обнове донекле турску свест, која се била потпуно изгубила. Говорећи о томе Текин Алп (1883-1961) турцизирани Јеврејин пише "До пре три године османски Турци сматрали су сами себе просто као муслимане и никад нису сматрали своју нацију као нацију са посебним постојањем. Анадолски сељаци су сматрали реч Турчин као синоним са Кизилбаши, то јест као појам који означава не нацију, већ човека који носи црвени фес тј. црвеноглави"¹⁴⁾. Персијанци такође. Они и данас говоре персијски, као службени језик. Али модерни лингвисти када говоре о персијском језику, који је индоевропског порекла, дакле нема никакве везе са семитским језиком какав је арапски, не могу да занемаре да је данас персијски веома арабизован. Почев од писма, затим огромног броја речи арапског порекла које су употреби.

Али оно што је важно јесте да су тим трансформацијама Арапи у маси ипак сачували као основну, припадност белој раси. Међутим продор Арапа у подручје Црне Африке почео је да доводи до расног мешања са расно сасвим различитим Црнцима. Освојени црни народи су постепено прихватили ислам, а затим су преко ислама почели да прихватају и арапски језик и заборављају своје матерње. Тако су настали Арапи црне пути. Како је раса дефинитивно видљива ствар лако се да закључити да се ту у ствари ради о антрополошки сасвим другачијим људима него што су Арапи али су они себе видели као Арапе и Арапи су као такве почели да их прихватају. То се посебно видело на примеру Судана. Ислам је

13) Филип Хити, исто, стр. 195.

14) Tekin Alp, *The Turkish and Pan/Turkish ideal*, Liberty press, стр. 7, б.г.

рано продро у ту земљу. Тако да се исламизују црни становници Судана. Руски научник Иванов наводи да је у 16 веку у Судану постојала црначка муслиманска држава Фунги¹⁵⁾. Она је уништавала последња хришћанска упоришта у тој земљи. Како су оно примили ислам преко Арапа и арабизованих Египћана тако су се и сами почели у језичком смислу арабизовати. Били су бројнији од Арапа и арабизованих Египћана од којих су примали ислам тако су утицали да у међусобним брачним везама превлада црначка антрополошка генетска маса. Тако су почели да се стварају први Црнци који су за себе говорили да су Арапи, јер су као матерњи језик знали само арапски, односно заборавили су своје домородачке језике, а и многи од њих су имали и крвне везе са људима који су имали неко арапско порекло, мада су и они већ били Црнци.

Наиме међу муслиманима је због арапске пред- исламске традиције веома развијено поштовање породичне генеалогije. А како је у питању патријархално друштво то се као посебна част преносило са колена на колена име човека од кога су водили порекло. О томе поменути Кадић каже “Пређимо сад на једну ствар, на коју су Арапи велику важност полагали и која је за њих имала великих пошљедица. То је родословље. Док се је код другогa свијета биљежило родословље само владарских и знаменитих породица, Арапи су хтјели, да свако зна своје родословље. Хазрети Омер би говорио:учите дјецу родословље, да нијесте као други народи:када га упиташ ко је,умије ти само казати:из тога сам и из тога села.”¹⁶⁾. Како је цитирани халиф Омер (634-644) један од најзначајнијих представника ислама, то је сваки муслиман сматрао за обавезу да га послуша. Исто тако да, колико је год то могуће, да се са њим односно са његовим потомцима ороди. Зато је одувек у исламском свету најважнија припадност била она која је указивала да неки муслиман има крвне везе са Мухамедом, исламским веровесником. Такви људи носе титулу сејид и шериф. Сејид је титула која се даје свима онима који потичу од млађег сина Мухамедове кћери Фатиме Хусеина, а титула шериф оним који потичу од њеног старијег сина Хасана¹⁷⁾. Због тога су сви муслимани настојали да колико је год више могуће себе доведу у везу са Мухамедом, а ако то нису могли онда су настојали да себе представе као Арапе. Уосталом

15) Иванов. Н. А, *Османское завоевание арбских стран*, Москва, 1984, стр. 114.

16) А. Кадић, исто, стр. 33.

17) Stephan and Nandy Ronart, *Concise Encyclopaedia of Arabic Civilization*, Djambatan, Amstredam, 1959, стр. 472.

цитатом Текина Алпа смо показали колико је припадност исламу потисла националну свест код Туркофона, па им нација није значила ништа изван припадности исламу. Колико је то било важно најбоље се види из података да су османски султани када су били на врхунцу моћи истицали да су пореклом од арапског племена Вади-л Сафа¹⁸⁾. Значи ако им је било тешко да се представе као потомци Мухамеда барем су имали арапско порекло.

Та чињеница је крунски доказ за поруку овога текста. Ако су османски султани на врхунцу своје моћи, када су преузели титулу халифа, предводника читавог сунитског ислама, настојали да себе представе као Арапе, онда је јасно колико је то хтео сваки муслиман. Тако почиње арабизација црних муслимана. Они су посебан доказ за нашу тезу. Јер остали муслимани који су расно били бели као Арапи не могу да покажу ко се све инкорпорирао у масу оног што се Арапима представља. Зато што је њихов расни тип идентичан или врло сличан арапском. Али са црним муслиманима, односно црним Арапима ствар је друкчија. Дефинитивно је јасно да бели Арапи нису могли да роде припаднике црне расе.

Та појава која је почела веома рано, још од настанка ислама, јер је рецимо први мујезин, човек који позива муслимане на молитву, у време Мухамеда био етиопски црнац Билал који је као роб прешао на ислам¹⁹⁾. Дакле мешање са црнцима је почело веома рано, а ли његови резултати нису били спектакуларни. Било је увек црних муслимана који су се издавали за Арапе и које су бели Арапи као Арапе третирали. Али то није била доминантна расна црта Арапа. Арапи су у маси остали белци. Тен им се услед мешања мењао али је бела антрополошка структура опстајала.

Ситуација почиње да се нагло мења у 20 веку. Ислам се проширио на велике регионе Африке још давно, тако да је поред Медитерана, где су преовладавали арабизовани Бербери и Египћани ислам постао веома рано доминантна религија у региону који се данас назива Сахел²⁰⁾ То је велики појаса који се протеже од обале Атлантика у Мауританији, преко Малија, Буркине Фасо, Нигера, Чада до обале Црвеног мора. Али је од добрано продро и јужно од Сахела. Тако да данас представља доминантну религију у великом броју држава Западне, претежно црне Африке. Дакле не-арапске

18) Иванов, исто, стр. 24.

19) Хити, исто, 210; Stephan and Nandy Ronart, исто, стр. 95.

20) <http://en.wikipedia.org/wiki/Sahel>

црне Африке. Према последњим подацима 100% становника Мауританије; 90% становника Малија; 94% становника Сенегала; 90% становника Гамбије; 85% становника Гвинеје; 60,5% Буркине Фасо; 80% становника Нигера; 53,1% становника Чада; 94% становника Цибутија; скоро 100% Сомалије; 50% Нигерије; 50% Гвинеје Бисао; 38,6% становника Обале Слоноваче; 60% становника Сиера Леоне су муслимани²¹⁾. Али и широм Африке централне, јужне или источне има пуно муслимана. Карактеристичан случај за наш текст јесте држава Комори на којој муслимани чине 98% становника²²⁾.

Дакле ради се о становништву које у расном смислу нема никакве везе са Арапима, али које има исту муслиманску религију и на њој засновану културу. Сви ови народи имају своје локалне језике. Како су државе које смо споменули формиране према вољи колонизатора, који није марио за етничке међе то су у границама разних држава смештени многобројни народи, племена и самим тим и језици. Када се после деколонизације поставило питање службеног језика показало се као најефикасније да се узме језик колонизатора као службени језик државе. Деколонизација је била најизраженија 1960. године и око ње. Тада је велики део бивших колонија стекао независност.

А то је било време опште слабости исламског света. Арапске земље као перјанице те религије биле су под утицајем секуларизирајућег национализма који је представљао Насер. Саудијска Арабија као, седиште светих места ислама није поред популарног Насера могла да постигне много. Тако да је све то утицало да деколонизирани земље црне Африке и саме прихвате секуларни принцип организације. Све се променило после јунског рата 1967. када је Израел поразио далеко бројније репрезенте арапског национализма Египат и Сирију. Био је то хладан туш за све муслимане. Саудијска Арабија је то искористила да за све прогласи кривим одступање од ислама, које је национализам на неки начин подразумева²³⁾. Саудијска Арабија креће у офанзиву и суочена са slabим отпором код дотадашњих противника, почиње да осваја терен. Тако међу Арапима почиње да јача утицај ислама, на рачун арабизма. Као резултат тога на иницијативу Саудијаца рађа се ОИК (Организација

21) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cm.html> (доступно 20. 2. 2012)

22) исто

23) Мирољуб Јевтић, *Савремени џихад као рат*, 3 изд., Никола Пашић, Београд, 2001.

Исламска конференција)²⁴). Као идеологију у борби за остваривање права Арапа а нарочито палестинских Саудијци стављају ислам. Дакле борба се наставља у истом смеру и са истим циљем али сада позивањем на ислам што Арапима додаје нове моћне савезнике. Јер сви муслимани, који су и раније борбу Арапа са Израелом доживљавали као своју, сада добијају додатни аргумент²⁵). Зато што се арапски моменат потпуно потискује и истиче искључиво верски. Важно је истаћи да је криза у Палестини послужила као повод за формирање ОИК, али брзо показало да је то само изговор групи земаља које предводи Саудијска Арабија да преко ОИК пропагира ислам. И ОИК је кренула пуним једрима. Од борбе за Палестину Организација се претворила у моћно оружје исламске пропаганде. Као резултат долази до јачања ислама широм света. Преко ширења ислама почиње да се шири арапски језик, као језик Курана. Да би могли да моле и учествују у богослужењу муслимани широм света појачавају учење арапског језика. Као резултат тога ђаци верских школа у земљама црне Африке почињу да говоре арапски између себе. Тако арапски почиње да потискује локалне језике. Постаје језик свакодневне комуникације и полако се представља као конкурент официјелним, енглеском и француском језику. Као резултат тога апсолутно неарапски муслимани црне Африке почињу да се поистовећују са Арапима и да говоре да су Арапи. У прилог томе ишла им је чињеница да сви третирају Суданце као Арапе, мада су потпуно црне пути. И чак кад би имали неку биолошку везу са Арапима, она је судећи по њиховом изгледу сасвим испрана сталним досипањем гена црне расе у људе који су некада били Белци. Посебно је важно да и сами Арапи без неке посебне реакције прихватају као Арапе људе који са Арапима немају никакве везе. Третирајући их као Арапе дају им усељеничке визе. Тако да се аутор овога текста путујући више пута по арапским земљама: Тунису, Либији, Египту, Сирији Ираку... уверио да су ове земље препуне Црнаца који раде разне послове.

Али арапски свет није несклон расизму. Дуго времена Црнци су довођени као робови у арапске просторе. Њихова боја коже је, између осталог, била узрок што су третирани као грађани другог реда и што су држани као робови, мада је увек било и белих робова

24) Мирољуб Јевтић, *Политикологија религије*, Центар за проучавање религије и верску толеранцију, Београд, 2009.

25) Fatimah Husein, "Jerusalem and the Jews: The View of Indonesian Muslim Student Activists", *Политикологија религије*, бр. 2/2011, год. 5.

код муслимана Тако да су приче о расним противуречностима између Арапа и црних муслимана познате истраживачима²⁶⁾.

Али упркос томе међу Црнцима муслиманима, у афричким државама где белих муслимана Арапа нема, тај се проблем не осећа и они се осећају почашћеним ако их третирају као Арапе или ако имају неко арапско порекло. Таква политика која води језичкој арабизацији црних и других муслимана, али истовремено и антрополошкој промени Арапа, прихваћена је прећутно као политика арапских држава. То се сасвим јасно види на основу етничке припадности држава чланица Арапске лиге. Мада је по имену то организација етничких Арапа, њене пуноправне чланице су и државе: Цибути, Комори и Сомалија²⁷⁾. Етничка структура Цибутија је 60% Сомалаца; 35% Афара; и само 5% осталих (Француза, Арапа, Етиопљана и Италијана). Дакле Арапа скоро да и нема. Али је зато 94% муслимана²⁸⁾. Следећи случај је Сомалија. Тамошње становништво броји 10.085.638 душа, од којих је само 30000 Арапа²⁹⁾. И на крају Комори. Тамо према подацима ЦИА Арапа нема уопште³⁰⁾. А земља је ипак чланица Арапске лиге. Степен идентификације са Арапима види се по томе што су Комори, мада уопште немају Арапе као своје становништво за један од службених језика узели арапски³¹⁾, поред француског језика бившег колонијалног господара. Посебно је важно да људи на Коморима ради међусобне комуникације веома користе шикоморо језик. То је мешавина свахилија и опет арапског. Свахили је језик који се говори на афричком континенту у земљама које су наспрам коморских острва Танзанији и Кенији. Из тога се види како арапски напредује наспрам свахилија и француског. Са порастом утицаја ислама људи све више уче

26) <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2009/nov/23/nubian-monkey-arab-racism> (доступно 19.2.2012); http://www.usatoday.com/news/world/iraq/2009-01-18-iraqobama_N.htm?csp=34 (доступно 19.2.2012)

27) http://www.arableagueonline.org/wps/portal/las_en/home_page/!ut/p/c5/04_SB-8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3gXy8CgMJMgYwOLYFdLA08jF09_X28jIwN_E6B-8JG55C3MCuoNT8_TDQXbiNwMkb4ADOBro-3nk56bqF-RGVHjqOioCAKQoUKM!/d3/d3/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh (доступно 20.2.2012)

28) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/dj.html> (доступно 20. 2. 2012)

29) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/so.html> (доступно 20. 2. 2012)

30) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cn.html> (доступно 20. 2. 2012)

31) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cn.html> (доступно 20. 2. 2012)

арапски и он почиње да доминира у односу на свахили. А како је службени језик онда полако потискује и француски. Уосталом и према подацима које даје ЦИА арапски иде испред француског, што показује где је коме место.

Слична је ситуација и у поменутом Џибутију и тамо је арапски службени језик заједно са француским³²⁾. У Сомалији, чланица арапске лиге, сомалски је званични али је један од најшире говорених језика поред службеног арапски. Како исламизација, и то она повезана са Ал Каидом тамо напредује, полако арапски постаје језик исте вредности као и сомалски. Посебно важан доказ арабизације неарапских муслимана јесте Еритреја. То је земља настањена следећим народима: Тигринија 55%; Тигре 30% и других мањих народа. Веома је занимљиво да је у верском смислу земља насељена хришћанима и муслиманима. Подаци ЦИА не говоре о којим се процентима ради. Википедија, за коју у овом случају не знамо колико је поуздана, али пошто немамо друге податке онда узимамо њих, каже да у земљи живи 58% коптских православних хришћана; 37% муслимана; 5% римокатолика; 1% протестаната и 1% осталих религија³³⁾. Према овим подацима хришћани би били велика већина. На основу података америчке администрације у земљи живи 50% хришћана и 48% муслимана³⁴⁾. Како видимо међу тим муслиманима Арапа скоро да и нема. Али без обзира на све арапски се заједно са тигринија језиком користи као језик комуникације. То значи да барем муслимани говоре арапски између себе. И то у земљи која је већински хришћанска. То најбоље показује степен арабизације.

Посебно је важно погледати како арабизација напредује у земљама црне Африке које нису чланице арапске лиге. Узмимо на пример поменути Чад. Земља једва има муслиманску већину од 53%. Арапи чине само 12,3% становника, али је упркос томе арапски постао званични језик поред француског³⁵⁾. Не само да су Арапи слаба мањина, него је и питање колико су у питању стварно Арапи а колико арабизовани Црнци. Зато што се ради о суданским

32) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/dj.html> (доступно 20. 2. 2012)

33) http://en.wikipedia.org/wiki/Isaias_Afewerki#Freedom_of_religion (доступно 20.2.2012)
http://en.wikipedia.org/wiki/Eritrean_Orthodox_Tewahedo_Church

34) <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/2854>. (доступно 20.2.2012)

35) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cd.html> (доступно 20. 2. 2012)

Арапима³⁶). Колико је то важно види се из следећег податка. Када се земља ослободила француске колонијалне власти за службени језика је изабрала француски, као *лингва франка*, којим су се сви служили. Шта се десило? Утицај религије на неарапско муслиманско становништво које чини већину популације, притисак и културни утицаји суседних арапских земаља Либије и Судана утицали су да се арапски толико прошири да су га сада власти прихватиле као званични језик³⁷), поред француског. Француски и они који су били за њега се дуго опирао. Према подацима из 1988, значи 18 година после деколонизације, само је француски био службени језик државе³⁸).

Пример Чада најбоље показује како арабизација напредује. Да би се схватило о чему се ради ваља рећи да је као службени језик у Чад уведен језик Корана - класични арапски језик. То је језик који не говори скоро нико. Арапски који се говори у Чаду је локални чадски арапски и он се пуно разликује од класичног арапског. Што споразумевање међу људима који говоре на ове две варијанте арапског некад чини немогућим. Посебно је важно да је чадски арапски говори од 10-12% људи. Али се десила друга ствар. Због ислама и коранских школа арапски је као и француски постао *лингва франка* међу муслиманима. Тај арапски који они користе као други језик, који им помаже да се споразумевају са другим муслиманима чије је матерњи језик друкчији, говори око 50% становника Чада. Како такав он је полако почео да улази у употребу као језик саобраћаја. А како су сви муслимани и теже да се приближе Арапима, код којих је ислам настао, сви прихватају арапски који као језик своје вере поштују. Прихватају га као језик узајамне комуникације. Тако је арапски почео да преузима улогу коју је раније имао само француски. После деколонизације, како Чађани говоре око 130 језика, од којих само 18 језика имају 50000 или више говорника, било је немогуће остварити међусобну комуникацију без једног језика који би прихватили сви. Зато је изабран француски. Како видимо то је потрајало прилично. Арапски се ширио путем верске поуке. Зато су муслимани, којима је матерњи био неки од локалних језика кад би се срели са другим муслиманима који нису знали њихов ло-

36) Аутор текста није био у Чаду, али смо у Либији ишли у огромна насеља у самом центру Триполија, где живи маса људи из Чада који говоре да су Арапи а расно су сасвим црни.

37) Исто

38) *Petit Larousse*, Paris, 1988. Одредница Чад /Tchad

кални језик за међусобно споразумевање користили арапски. Тако је коришћење арапског као језика комуникације нарасло на 50% укупног становништва које арапски тако користи. То је истисло француски код тих људи³⁹⁾ Као резултат уставом Чада је и арапски прихваћен као службени језик⁴⁰⁾. Имајући у виду да је број оних који говоре арапски као матерњи 10%, а да је број оних који га поред свога матерњег говоре као други језик јесте 50%, то значи да 60% становништва тј. већина већ користи арапски. Посебно је важно да се француски, упркос томе што је у уставу први службени језик земље, на северу говори веома мало. Све то чини да он губи све више важност у корист арапског. А са арапским напредује процес нестанка локалних језика. Што није ни мало тешко имајући у виду да су то језици врло малих заједница са малим бројем говорника. Тако да остаје само арапски.

А са арапским језиком напредује и жеља тих црних не Арапа да се поистовете са Арапима и да се тако представљају. Поготову што им је као људима из сиромашних земљи било врло привлачно да се докопају нпр. далеко богатије Либије, за време стабилног режима Моамера Гафадија. А одлазак у Либију и регулисање боравка бивао им је лакши ако би се декларисали као Арапи.

Слична је ситуација и у другим земљама некадашње Француске Африке које смо раније побројали. И тамо преко исламизације напредује и арабизација⁴¹⁾. Међутим тај процес није толико брз, и иде веома полако. Зато неки људи настоје да га убрзају. На пример за време рата у Судану пре него што је створена република Јужни Судан, маса анимиста или хришћана је избегла на север да би се спасла грађанског рата и тамо су били изложени не само исламизацији него и арабизацији. Или рецимо, ситуација у Мауританији где су арабофони 2010. преко владе кренули у тоталну језичку арабизацију државе. Тако до је дошло до протеста студената који нису Арапи, али што је веома важно јесу муслимани⁴²⁾. Све то је доказ да процес не напредује без тешкоћа и да ни муслимани не-Арапи не пристају, увек лако, да се због ислама арабизују, али процес ипак напредује. Као један од разлога за арабизацију јесу и етничке противуречности. Тако нпр. у Малију живи око 10% Туарега. То

39) <http://www.tlfq.ulaval.ca/axl/afrique/tchad.htm> (доступно 20.2.2012)

40) <http://www.tlfq.ulaval.ca/axl/Langues/CONSTITUTIONS-pays-T.htm#Tchad> (доступно 20. 2. 2012)

41) http://www.amazighworld.org/history/modernhistory/articles/arabisation_berberie.php (доступно 20. 2. 2012)

42) <http://www.afrik-news.com/article17279.html> (доступно 20.2.2012)

је народ берберског порекла. Како су црнци већина у држави то се међу Берберима као основ идентитета узима арабизам, јер су њихови етнички сродници у суседном Мароку, Алжиру или Либији већ сасвим или делимично арабизовани. Па сада и они кад већ имају потешкоћа као Туарези покушавају да своју адекватност докажу тиме што се поистовећују са много већим народом него што су они, са Арапима.⁴³⁾

Поменути процес да се преко исламизације остварује арабизација има своје посебне карике, ако се арабизација представи као ланац. Основна карактеристика тога ланца јесте да се преко ислама сви муслимани помало поистовећују са Арапима због Мухамеда и арапског као светог језика Курана. Али се исто тако дешава да се срећу карике тога ланца какве су турска, персијска или пакистанска које ојачавају и формирају се утапањем суседних муслиманских народа који су са њима у контакту. Тако се сви они муслимани који су живели у оквиру османског царства, а сада Турске, турцизирају, они који живе близу Персијанаца се иранизирају итд. Најсигурнији доказ у томе смислу јесте претходно поменути податак да су Турци тим процесом од жуте расе постали Белци у републици Турској или да Таџици, народ код кога је видљива монголоидна црта⁴⁴⁾, припадају у језичком смислу иранској групи народа. Дакле говоре језиком који припада групи персијских језика а они индоевропским језицима. А Индоевропљани нису монголоиди већ Белци.

Посебно је значајна чињеница наш пример. Са оживљавањем слободе религије после пада комунизма, отвореношћу граница и порастом утицаја ислама у свету, осећа се пораст туркофилског осећања код наших муслимана али и код Албанаца. Али не само туркофилског већ све више и арабофилског.

Атеистички режим Енвер Хоџе је разорио све верске институције па и исламске. Када је ислам почео да се обнавља⁴⁵⁾ није било људи са знањем тако да су у Албанију у маси стигли проповедници из арапских земаља. Они су почели да проповедају ислам који је био сасвим арабизован и то је почело да отвара простор за арабизацију Албанаца. Шири се арапски језик, арапски начин понашања.

43) Аутор ових редова се за време својих боравака у Африци сусретао са многим Берберима који инсистирају да су и они Арапи, мада не знају арапски.

44) Козлов. В. И. *Националности СССР*, Москва, 1982, стр. 45.

45) Драган Новаковић, "Исламска заједница у функцији остваривања албанских националних интереса", *Политикологија религије*, бр. 1/2007, год. 1.

Посебно је важно да се арапски, пакистански и други проповедници који долазе у Албанију жене Албанкама. Тако да се из тих бракова рађају расно мешовита деца. Осим тога у Тирани и широм Албаније је отворено више брачних агенција. Оне организују удају албанских жена за људе из централних исламских простора: Арапског света, Пакистана, Бангладеша... Све то усложњава расну структуру албанског становништва. То се ради у толико је мери да сами Албанци којима је ипак до очувања албанске свести упозоравају на ову чињеницу. Што је посебно важно на то упозоравају функционери и активисти албанских верских организација. Људи у чије се поштовање за ислам не може сумњати. Утолико више ова упозорења треба узети у обзир у вези са основном поруком овог текста. Илир Кула из ‘Албанског комитета за религијска питања’ каже: ‘Ако Албанија потребе за исламским образовањем не усклади са нашом традицијом, оно ће добити арапски карактер и изгубиће националну боју’⁴⁶⁾.

Слична је ситуација и у БИХ. Према подацима које даје магистарска теза Јасмине Анђић проценат склапања бракова муџахедина⁴⁷⁾ који стигли у БИХ за време рата 1992-1995. је значајан. ‘И хрватска и српска обавештајна служба сматрају да се неколико хиљада муџахедина оженило и остало. Узевши у обзир да је укупно око 40.000 исламиста служило у Босни и Херцеговини од почетка деведесетих година, процењен број ожењених муџахедина - неколико хиљада - могло би представљати око 10-15% укупно присутних исламиста. Постоји само један познат независан статистички доказ, а то је пример једне од првих либанских исламистичких јединица које су организовали Иранци и отпремили у Босну 1992. на двогодишње служење. Од њих око 300 муџахедина, само се неких 200 вратило у Либан, док се око 50 оженило и остало у Босни и Херцеговини. Остатак, такође, око 50, било је убијено у акцији. То је стопа венчања од око 15-17%, незнатно виша од процене хрватске и српске обавештајне службе’⁴⁸⁾.

46) http://archive.ekathimerini.com/4dcgi/_w_articles_world_1_19/03/2005_54211 (доступно 20.2.2012)

47) О борцима за ислам више видети у Aneela Sultana, “Taliban or Terrorist? Some Reflection on Taliban’s Ideology”, *Политикологија религије*, бр. 1/2009, год. 3.

48) Јосеф Бодански, *Ново лице босанско-муслиманских снага*, <http://www.serbianuniti.net/culturalibrary/bodanski/deo1/9.htm> доступно на дан 12.01.2010.г. Овде цитирано према Јасмина Инђић, *Утицај ислама на положај жене у БИХ, од 1990-2005*, магистарски рад, ФПН, Београд, 2010. стр. 81.

Сличне информације даје и босански дневник “Дани”. Према једном извештају... „У забаченим селима, дубоко у планинама Босне и Херцеговине, за вријеме рата и после њега формирани су кампови за муцахедине који су долазили из арапских земаља и који су се у *огромном броју* женили с локалним дјевојкама и живјели у законски непризнатим браковима; након објаве глобалног рата против исламског тероризма многи од њих су напустили БиХ, неки су ухапшени због нелегалних радњи, а њихове жене и дјеца остали су у БиХ без елементарних социјалних и било каквих других права. Иза муцахедина у БиХ остало је стотине самохраних мајки и хиљаде незбринуте, сиромашне дјеце“⁴⁹⁾. Дакле, “Дани” процењују да се ради о огромном броју таквих бракова. Јасмина Инђић нам то све поткрепљује и цитатом из веома угледног листа на арапском језику.” У следећем тексту који је објавио лондонски лист *AL Shrak AL Awsat*, 02.09.2009.г. се каже: -“Тисуће дјечака и дјевојчица из Босне и Херцеговине, рођених у рату трагају за својим очевима из арапских земаља. Дјеца и њихове мајке траже сву могућу помоћ како би сазнали што им је с очевима и мужевима који су као муцахедини долазили у БиХ током рата и женили се на подручју Балкана”⁵⁰⁾.

То је пракса која је присутна широм исламског света. Жеља да се арабизују је толико јака да постоје бројне агенције за брачно посредовање које муслиманским женама из Индије налазе младожење Арапе⁵¹⁾.

За сам крај рада ваља истаћи да је видљиво да је процес арабизације неарапских муслимана, посебно црних муслимана из Африке веома изражена појава. И да већ сада више десетина милиона оних који се декларишу као Арапи већ сада има црну пут. Самих Суданаца има 20-так милиона. Исто тако полако се антрополошка структура Арапа претвара у сасвим други генотип и фенотип. Тако да, ако се ови процеси наставе, постоји извесна могућност да Арапи као антрополошки тип сасвим нестану, али ће зато тријумфовати арапски језик и арапска култура. И све то само због ислама. Тиме се види колико политикологија религије постаје важна, можда најважнија од свих нетеолошких наука које се баве религијом.

49) Нидзара Ахметашевић, „Слободна Босна“, <http://www.doc.ba/digitalarchive/public/index.cfm> доступно на дан 02.02.2009. Према Јасмина Инђић стр. 81.

50) “Дјеца из БиХ траже очеве у арапским земљама“, лист *Al Shark Al Awsat*, 02.09.2009.г. <http://www.javno.com> доступно на дан 12.02.2009.г. Према Јасмина Инђић, исто, стр. 82.

51) <http://muslim.matrimonialsindia.com/arabic-muslim-groom> (доступно 20.2.2012)

Miroljub Jevtic

**ARABIZATION OF NO-ARAB MUSLIMS
AND ANTROPHOLOGICAL CHANGES OF ARABS**

Summary

The influence of Islam into political life, produce a visible and important phenomenon. These are arabization of no-Arabs Muslim and changes of racial structure of the Arabs. Due to the acceptance of Islam, which was transmitted in Arabic, no- Arabs Muslims accept the Arabic as liturgical language, and after this as a language of communication. With time, they reject their local languages and linguistically they become Arabs. As a result of the relationship with the Arabs by intermarriage with them, they mixed. Having in mind that that Blacks outnumber the Arabs, their racial structure prevails and Arabs from whites turn slowly into blacks.

Key words: Arabization, Islamization, Politology of Religion, Racial changes, Language

ЛИТЕРАТУРА

- А. Кадић, *Какав је народ арапски*, Прва муслиманска накладна књижара, Мостар, 1915.
- Aneela Sultana, “Taliban or Terrorist? Some Reflection on Taliban’s Ideology”, *Политикологија религије*, год. 3, бр.1/2009.
- Вахид Абд ал Мегид, “Динамичност турског кретања и статичност арапских политика”, *Српска политичка мисао*, бр. 1-2011.
- Весна Трифуновић, “Мултикултуларизам и образовање: проблем плурализације идентитета”, *Српска политичка мисао*, бр. 2/2012.
- Драган Новаковић, “Исламска заједница у функцији остваривања албанских националних интереса”, *Политикологија религије*, год. 1, бр.1/2007.
- Драган М. Новаковић, “Исламска есхатологија”, *Политичка ревија*, бр. 4/2011.
- Живојин Ђурић, Владимир Ајзенхамер, “Политички систем Турске на размеђу кемализма и исламизма”, *Српска политичка мисао*, бр. 4/2011.
- Зоран Милошевић, “Европска унија и ислам”, *Српска политичка мисао*, бр. 2/2012.
- Зоран Милошевић, “Религија и национални идентитет - од прозелитизма до модерних социјалних технологија”, *Српска политичка мисао*, бр. 4/2011.

- Зоран Павловић, Ненад Аврамовић, “Суверенитет и мултикултурализам”, *Српска политичка мисао*, бр. 1/2012.
- Elie Al Hindy, “The New Jerusalem: An Oriental Christian Perspective”, *Политикологија религије*, год. 5, бр. 2/2011.
- Иванов Н.А., *Османско завоевање арбских страна*, Москва, 1984.
- Јамина Инђић, *Утицај ислама на положај жене у БИХ, од 1990-2005*, магистарски рад, ФПН, Београд, 2010.
- Козлов В.И. *Националности СССР*, Москва, 1982.
- Martina Ambrosini, “Pope Benedict XVI and Regensburg Lecture: The Representation of Islam and the Clash of Civilizations in the Italian media”, *Политикологија религије*, год. 5, бр. 2/2011.
- Miroljub Jevtic, “Political Sciences and Religion”, год. 1, *Политикологија религије*, бр. 1/2007.
- Miki Vozinovich, “Politology of religion”, *Политикологија религије*, год. 1, бр. 2/2009.
- Мирољуб Јевтић, “Мултикултурно друштво и религија”, *Српска политичка мисао*, бр. 3/2011.
- Miroljub Jevtic, “Political Sciences and Religion”, *Политикологија религије*, год. 1, бр. 1/2007.
- Мирољуб Јевтић, *Политикологија религије*, Центар за проучавање религије и верску толеранцију, Београд, 2009.
- Мирољуб Јевтић, *Савремени џихад као рат*, Никола Пашић, Београд, 2001.
- Мухамед Наср, Вехабије као продужетак селефије, *Политичка ревија*, бр. 2/2011.
- *Petit Larousse*, Paris, 1988.
- Нада Радушки «Међусобна детерминисаност националног и језичког идентитета -демографски аспект», *Политичка ревија*, бр. 3/2012.
- Ратко Љубојевић, «Неконтотисана сила као инструмент освајачке политике османских власти», *Национални интерес*, бр. 1/2011.
- Слободан Јанковић, «Промене на Блиском истоку и у свереној Африци - ка постсувереном светском поретку», *Национални интерес*, бр. 2/2011.
- Stephan and Nandy Ronart, *Concise Encyclopaedia of Arrabic Civilization*, Djambatan, Amstredam, 1959.
- Tekin Alp, *The Turkish and Pan/Turkish ideal*, Liberty press, стр.7, б. г.
- Fatimah Husein, “Jerusalem and the Jews: The Wiew of Indonesian Muslim Student Activistes”, *Политикологија религије*, год. 5, бр. 2/2011. Филип Хити, *Историја Арана*, Веселин Маслеша, Сарајево, 2 фототипско изд., 1983.

- Цафар Абдулмахди Сахиб, “Арапско виђење балканских муслимана: покушај расветљавања улоге исламских фундаменталиста”, *Политикологија религије*, год, 2, бр. 1/2008.
- <http://www.afrik-news.com/article17279.html>
- http://archive.ekathimerini.com/4dcgi/_w_articles_world_1_19/03/2005_54211
- <http://muslim.matrimonialsindia.com/arabic-muslim-groom>

Resume

One of the most important topics in the field of politology of religion is the influence of religion on national belongings. Therefore, this paper deals with phenomenon of Islam's influence on arabization of non – Arabs and anthropological change of Arabs. If we look into demographical changes in the world of Islam we will see one important fact. Under the influence of Islam non – Arabs are the subject of arabization. It is because Islam learning that the women of Muhammad are the mothers of all the Muslims. As they all were Arabs, Arabic became a mother tongue of the Muslims. At the same time, all religious rituals are in Arabic language so it means that if a person would like to participate in it he/she should learn Arabic. When we combine these facts, it is logical that Muslims, who have no connection with Arabs in anthropological sense, started to speak Arabic language. And as the time passes, Arabic becomes a language of everyday communication. This can be best seen in African countries which consist of many tribes with their own languages. In order to communicate among each other, they are using Arabic. After that, they are using it in their homes. Accordingly, they are suppressing their own, native, languages. Further, as Mohammed is their ideal and he was Arab, these Muslims start to represents themselves as Arabs, even though they have no real connection with them. On the other side, by marriage, they are mixing with real Arabs and cause change of Arabs in the terms of race. As a result we have countries like Sudan. In this country almost all Muslims represents themselves as Arabs despite the fact that they are all African black people and have no connections with Arabs. As the number of them is increasing they are changing the Arabs, using the marriage connections, who became blacker. Consequently, genuine Arabs are disappearing.

Овај рад је примљен 23. јануара 2013. а прихваћен за штампу на састанку Редакције 25. марта 2013. године.